

Doğu Dağlık Kilikia Kentlerinin *Territorium*ları, Yerleşme Türleri ve Değişimler

Hamdi Şahin

Keywords: Eastern Rough Cilicia, Settlements, Inscriptions

Anahtar Kelimeler: Doğu Dağlık Kilikia, *Territorium*, Yerleşmeler, Yazıtlar

Strabon'a göre¹ Kilikia, batıda Korakesion (Alanya), doğuda Aleksandria kat'Isson (İskenderun) arasında kalan alanı kapsamaktaydı ve coğrafi özelliklerinden dolayı Kilikia Trakheia (Dağlık Kilikia) ve Kilikia Pedias (Ovalık Kilikia) olmak üzere iki bölgeye ayrılmıştı. İki bölge arasındaki sınır kenti ise Soli-Pompeiopolis'dir (Viranşehir).

Son yıllarda antik kentlerin yayılım alanları, hinterlandlarında yer alan kırsal kesim yerleşmeleri ve *polis-khōra* arasındaki ilişkilerin irdelendiği araştırmaların giderek önem kazandığı görülmektedir. Söz konusu çalışmalar, kentleri besleyen en önemli "tarımsal ve ekonomik birim" niteliğini taşıyan antik köylerin (*kōme*) ve bünyesinde barındırdığı konut sayılarıyla köy özelliği taşımayan "tarımsal nitelikli küçük yerleşmelerin" nitelikleri ve işlevleri üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bu bağlamda, πόλις (=Polis), κώμη (=Kōme) ve χώρα (=Khōra), yerleşim tarihi araştırmalarında en önemli üç oluşum olarak öne çıkmaktadır. Söz konusu bu yerleşim türleri arasında karşılıklı bir ilişki söz konusudur ve her üç yerleşme türünü de birbirinden ayrı düşünmek olanaksızdır. Zira güçlü bir ekonomiye sahip olan kentlerin dahi, hinterlandından gelecek çeşitli ürünlere ihtiyaç duyduğu açıktır (Schuler 1998: 1). Bu oluşumlar arasındaki ilişkilerinin anlaşılmasında ve yerleşme türü adları, coğrafi kavramlar ya da antik köy adlarının sağlanmasında kuşkusuz yazıtlar ve antik yazarların eserleri en önemli yeri tutmaktadır. Ancak yerel ve uluslararası ticaretin anlaşılmasına ilişkin ipuçları barındıran keramik-amphora

¹ Strabon, XIV, 5.1. "Τῆς Κιλικίας δὲ τῆς ἑξω τοῦ Ταύρου ἡ μὲν λέγεται τραχεία ἡ δὲ πεδιάς..."

The Territories of the Cities in Eastern Rough Cilicia Settlement Types and Changes

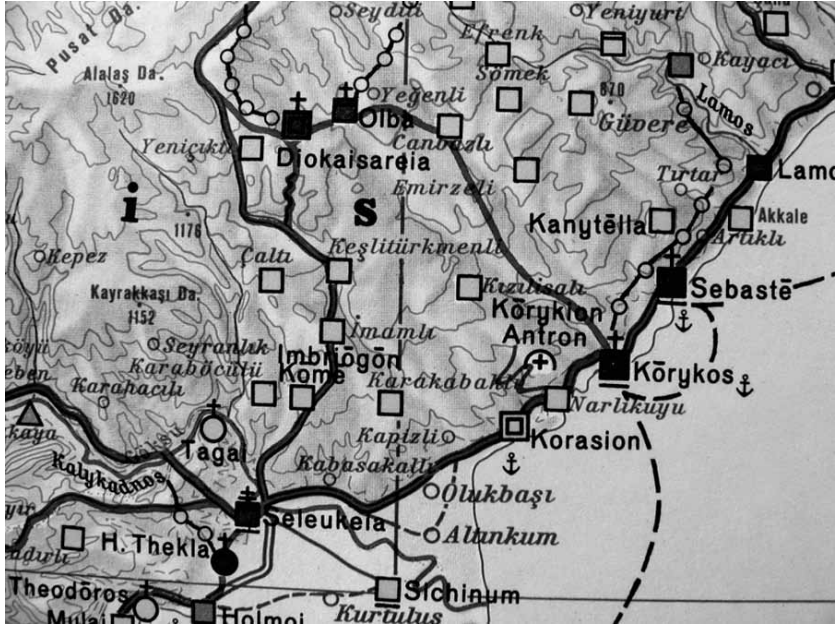
This paper studies the qualitative changes observed in the area between Calycadnus (Göksu River) in the west and Lamos (Limonlu Creek) in the east, and the settlement types in the rural areas in the light of the available epigraphic data.

Despite the difficulties presented by the topography of Rough Cilicia, from the beginning of the 19th century, researchers conducted epigraphical and archaeological investigations in the region and published the results.

The geological-morphological features, geographical location, climate, flora-fauna and ground/underground sources of the region played an important part in the cultural, political and economic development of the region. Here, the mountains descend vertically to the sea and rise abruptly behind coast, which formed long, deep valleys extending vertically to the coast. These convenient features allowed many settlements especially in the Eastern Rough Cilicia.

The urbanisation process in the region started in the Hellenistic period gained momentum in the Roman Imperial Period due to the urbanisation policies of the Romans and continued well into the 6th-7th centuries AD. Urbanisation in the Imperial Period in particular caused an increase in the rural settlements, which are the most important suppliers of the cities. This does not only shows the characteristics of Roman urbanisation in the region, but also means a change, development and restructuring in the agricultural policies that go parallel with the urbanisation.

The inscriptions from the Eastern Rough Cilicia bear less village names and settlement terms in comparison to those from Lycia, Phrygia, Caria and Lydia. Ancient sources mostly remain silent on the matter. This is because the practice inscribing place names simply do not exist or there is no need for it, or these inscriptions are yet to be discovered. The close location of ancient cities and change of their nature or texture due to the political and economic causes do not allow us to determine their territories. In addition, lack of adequate data for identification and classification of the inscriptions make the determination of the settlement characteristics of the region even more difficult.

Res. 1 Harita, Doğu Dağlık Kilikia Bölgesi (Hild-Hellenkemper 1990)

Res. 2 Kanytella, Genel Görünüş

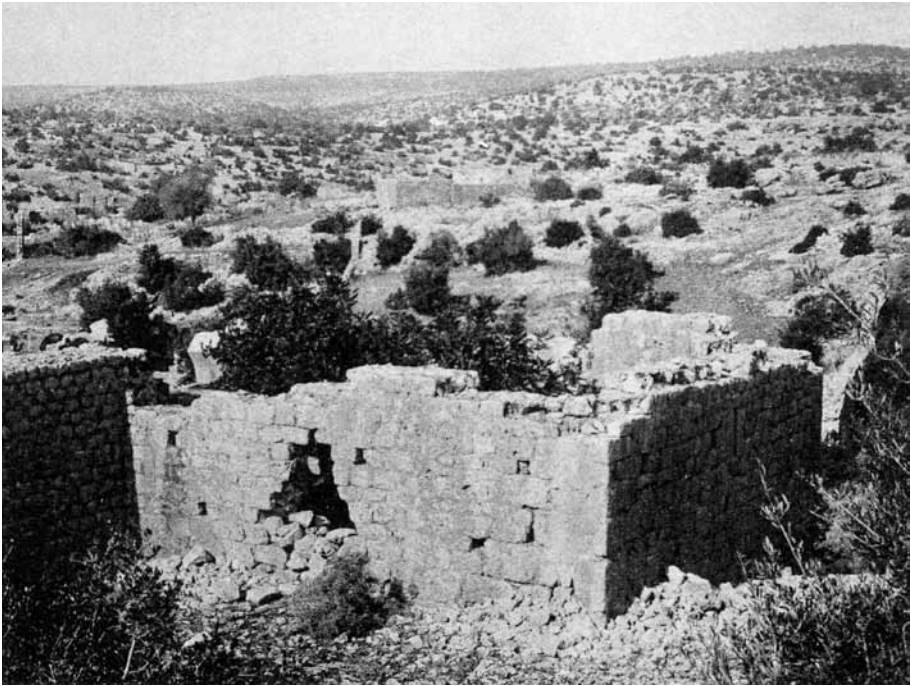
Res. 3
Korykos,
Anastasius Yazıtı

Res. 4 Imbriogon Kome, Genel Görünüş

Res. 5
Yazıtlı Mezar Sunağı
(Silifke Müzesi)

Res. 6 Korasion, Savunma Duvarları

Res. 7 Korasion, Dellek Mevkii Duvar Yapısı ve Kapı Genel Görünüşü

Res. 8 Korasion, Dellek Mevkii Duvar Yapısı ve Kapı